

کاربرگه‌ها

ششم ابتدایی

دوستی

بحث گروهی - موقعیت‌های زیر را بخوانید و درباره‌ی کارهای افراد گفت‌وگو کنید. کار کدام‌یک از آن‌ها درست یا نادرست است؟ بهتر است هر یک از آن‌ها در این موقعیت چگونه رفتار کنند؟

موقعیت ۱

حسن و پوریا در همسایگی هم زندگی می‌کنند و با هم دوست و همکلاس هستند. آن‌ها فردا امتحان ریاضی دارند. پوریا نتوانسته بعضی از مطالب را خوب یاد بگیرد و از حسن خواهش می‌کند که به خانه‌ی آن‌ها بیاید و به او ریاضی یاد بدهد. از طرفی حسن می‌خواهد بهترین نمره‌ی کلاس را بگیرد و نفر اول باشد و نمی‌داند چه تصمیمی بگیرد.

موقعیت ۲

سارا و نرگس دوستان صمیمی هستند. آن‌ها هر روز با هم به مدرسه می‌روند، با هم درس می‌خوانند و گاهی در روزهای تعطیل نیز به خانه‌ی یکدیگر می‌روند. خانواده‌ی نرگس خانه‌ی جدیدی در یک محله‌ی دیگر شهر خریده‌اند و قرار است به آن‌جا اسباب‌کشی کنند. نرگس هم باید در مدرسه‌ی دیگری ثبت‌نام کند. سارا خیلی گریه می‌کند و نمی‌تواند درس‌هایش را خوب بخواند.

موقعیت ۳

مریم و لیلا با هم دوست هستند. مریم متوجه می‌شود که گاهی لیلا پشت سر یکی از همکلاسی‌هایشان بدگویی می‌کند. مریم با مهربانی به لیلا می‌گوید: همان‌طور که ما دوست نداریم کسی پشت سر ما حرف بزند، پس ما هم نباید عیب دیگران را بازگو کنیم؛ اما لیلا اخم‌هایش را در هم می‌کشد و ناراحت می‌شود و ...

نه گفتن

۱- تمرین «نه گفتن»: همفکری کنید و جمله‌ی مناسب بنویسید.

یکی از همکلاسی‌هایتان، شما را به جشن تولدش دعوت کرده است. پدر و مادرتان، همکلاسی شما و خانواده‌اش را نمی‌شناسند و به شما اجازه نمی‌دهند در این مهمانی شرکت کنید. همکلاسی شما دوباره تلفن می‌زند و به شما اصرار می‌کند که حتماً بیایید. شما چه می‌گویید؟ چگونه؟

یکی از دوستان شما، تشویقتان می‌کند که با هم در امتحان تقلب کنید و شیوه‌ای را هم برای این کار به شما نشان می‌دهد. امانظر شما این است که هر نمره‌ای بگیرید، بهتر از این است که این کار نادرست را انجام بدهید. شما چه می‌گویید؟ چگونه نظر خود را مطرح می‌کنید؟

حمید با عجله در حال رفتن به مدرسه است. پسری با موتور به او نزدیک می‌شود و می‌گوید: می‌خواهی تو را سریع به مدرسه برسانم؟ سوار شو. حمید آن پسر را نمی‌شناسد؛ اگر چه چند بار او را در آن کوچه دیده است. به نظر شما حمید چه باید بگوید؟ چرا؟

نرگس و نسترن در حال برگشتن از مدرسه هستند. خانمی به آن‌ها نزدیک می‌شود و می‌گوید در کوچه‌ی مجاور، در خانه‌ای نمایشگاه لباس‌های قشنگ و ارزان قیمت برپا شده است. او به نرگس و نسترن اصرار می‌کند که همراهش بروند و اگر لباس‌ها را پسندیدند، بعداً با خانواده‌اشان برای خرید بیایند. به نظر شما نرگس و نسترن چه پاسخی باید بدهند؟

چرا؟

در یک بند به طور مختصر بنویسید.

۲- شما به عنوان یک دوست خوب چه کارهایی برای دوستانتان انجام می دهید و چگونه رفتار می کنید؟

۳- این عبارتها را به دلخواه کامل کنید :

● دوست من کسی است که

● من به دوستانم احترام می گذارم، زیرا

● هرگاه از دوستم خطایی مشاهده کنم

تصمیم‌گیری

به‌طور گروهی موقعیت‌های زیر را بخوانید و تصمیم‌گیری کنید. درباره‌ی انتخاب‌های مختلف و نتایج آن‌ها در کلاس بحث کنید. در هنگام تصمیم‌گیری، این سؤالات را از خودتان پرسید:

آیا این تصمیم:

- ★ برخلاف دستورات دینی است؟
- ★ برخلاف مقررات و قوانین خانه، مدرسه و اجتماع است؟
- ★ باعث نگرانی و نارضایتی خانواده‌ام می‌شود؟
- ★ به سلامتی من یا دیگران لطمه می‌زند؟
- ★ برای دیگران یا خودم مشکل و دردسر به وجود می‌آورد؟

موقعیت ۱

امیر و آریا به آزمایشگاه مدرسه رفته‌اند تا چیزی را به کلاس ببرند. آریا وسط آزمایشگاه می‌دود و ناگهان به یک وسیله‌ی گر انقیمت برخورد می‌کند و آن وسیله می‌شکند. آریا تصمیم می‌گیرد زود از آنجا فرار کند و در جایی مخفی بشود و به امیر هم می‌گوید: به کسی نگو من این کار را کردم...

موقعیت ۲

پروین با برادر کوچک سه‌ساله‌اش به مغازه رفته است در راه برگشتن از مغازه متوجه می‌شود که او یک بسته شکلات را از مغازه برداشته و همراه خودش آورده است...

موقعیت ۳

روز جمعه فرهاد به اتفاق خانواده و چند نفر از پسرهای فامیل به یک باغ رفته بودند. پسر عموهایش به او پیشنهاد می‌کنند از پل چوبی قدیمی روی رودخانه که بعضی قسمت‌های آن خراب شده، عبور کند.

تصمیم‌گیری

درباره‌ی موقعیت‌های زیر تصمیم‌گیری کنید. فراموش نکنید در هنگام تصمیم‌گیری «سوالات مهم» را درباره‌ی آن تصمیم از خودتان بپرسید. نتیجه، دلایل و مراحل تصمیم‌گیری خودتان را در کلاس بیان کنید.

موقعیت ۱

مدرسه تعطیل شده است و شما می‌خواهید به خانه برگردید. در چند قدمی مدرسه می‌بینید که یک کیف کوچک روی زمین افتاده است. آن را برمی‌دارید و مشاهده می‌کنید مقداری پول در آن است اما نام و نشانی صاحب کیف در آن نیست. چه تصمیمی می‌گیرید؟

موقعیت ۲

یکی از دوستان شما، کتابی را به امانت به شما داده است. دوست دیگری این کتاب را در دست شما می‌بیند و خواهش می‌کند تا به او بدهید که بخواند. او اصرار می‌کند که تا دو روز دیگر آن را می‌خواند و به شما پس می‌دهد. چه تصمیمی می‌گیرید؟

موقعیت ۳

شما به یک سالن ورزشی رفته‌اید. فردی در آنجا لباس‌های ورزشی حراجی پهن کرده و می‌فروشد. دوستان شما از او خرید می‌کنند. شما پول کافی همراه ندارید و نیاز به لباس جدید هم ندارید اما دوستان به شما اصرار می‌کنند و حاضرند به شما پول قرض بدهند....

موقعیت ۴

مدرسه تعطیل شده است و شما و دوستانتان می‌خواهید به خانه بروید. دوستان از شما خواهش می‌کنند که با هم به یک فروشگاه لوازم ورزشی بروید تا وسیله‌ای بخرید و فروشگاه هم از آنجا خیلی دور است....

عوامل مؤثر در کشاورزی

۱- این اخبار از روزنامه‌ها برداشته شده است. هر یک از آن‌ها مربوط به کدام عوامل مؤثر بر کشاورزی است. طبیعی یا انسانی؟

انسانی

طبیعی



مثال: ۱

۱- هجوم آفت سن* در مزارع گندم در ناحیه‌ی کرمان خسارات زیادی به محصول کشاورزان وارد نمود ...
* سن حشره‌ای است که می‌تواند به محصولات کشاورزی آسیب برساند.



۲- سازمان غله کشور اعلام کرد که محصول گندم کشاورزان به موقع خریداری می‌شود.



۳- اداره کشاورزی ورامین از کشاورزان خواست برای تهیه سم و کود به قیمت تعاونی، به این اداره مراجعه کنند ...

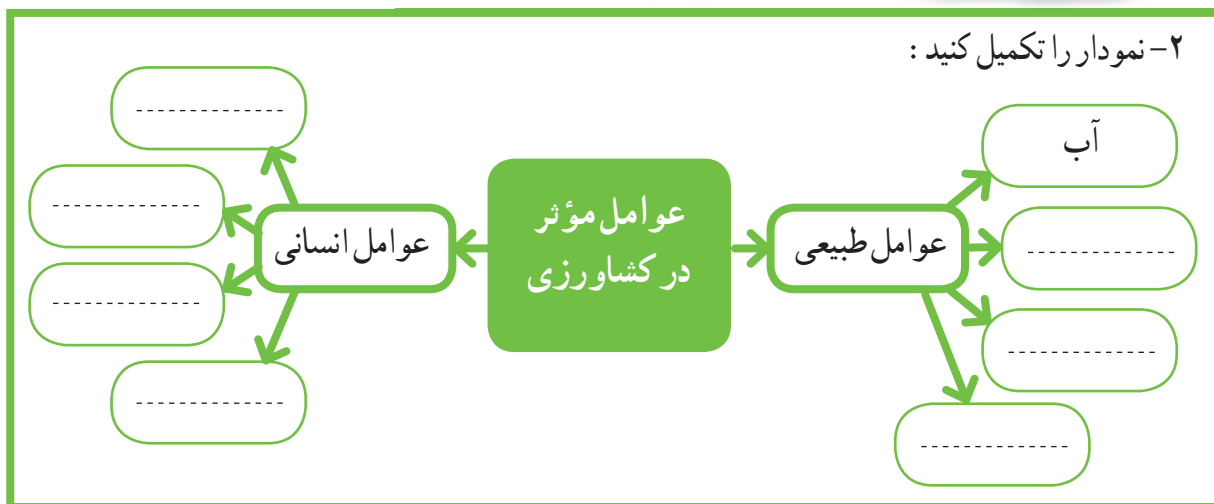


۴- بارش ناگهانی تگرگ در اردبیل به شکوفه‌های درختان میوه آسیب جدید وارد نموده است ...



۵- رئیس اداره کشاورزی فیروزآباد به خبرنگار گفت: «وجود آب و آفتاب کافی در این ناحیه امکان دو بار برداشت محصول در سال را به ما می‌دهد» ...

۲- نمودار را تکمیل کنید:



غذای محلی

شما هم غذای محلی خودتان و محصولات زراعی یا باغی را که در آن به کار رفته، بنویسید.

من در لاهیجان زندگی می‌کنم. میرزا قاسمی غذای معروفی است. برای تهیه‌ی این غذا بادمجان تنوری با گوجه‌فرنگی و سیر و تخم‌مرغ در روغن تفت داده می‌شود و سپس با برنج خورده می‌شود.



من اهوازی هستم. خورش بامیه غذای خوشمزه‌ای است. ماده‌ی اصلی این غذا گیاه بامیه است و از گوشت و پیاز، زردچوبه و رب گوجه‌فرنگی درست می‌شود.



من در مراغه در استان آذربایجان زندگی می‌کنم. حتماً اسم کوفته تبریزی را شنیده‌اید. در این غذا برنج، گوشت، پیاز، آلو، آردنخودچی، تخم‌مرغ، لپه و گردوی خرد شده به کار رفته است.



من در زندگی می‌کنم.

.....

.....

.....

.....

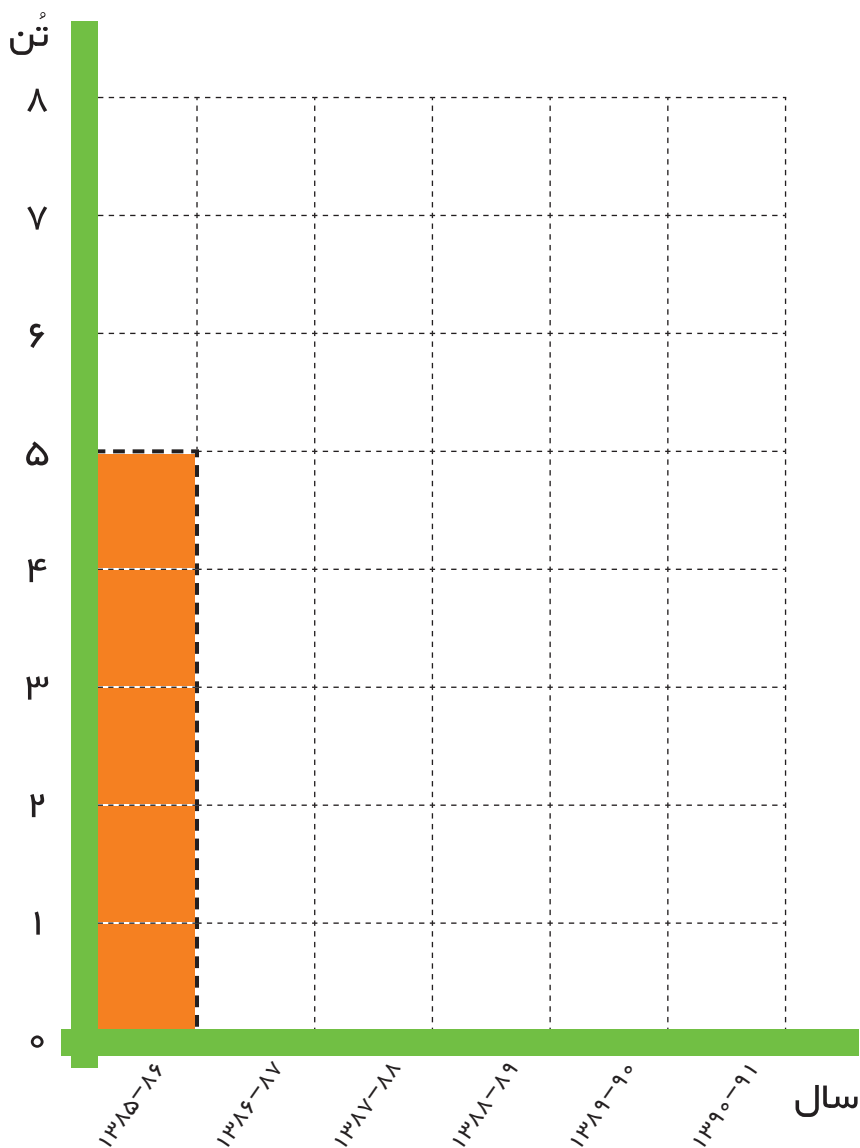
.....



نمودار ستونی

۱- نمودار محصول مرکبات باغ آقای رضوانی را با توجه به اطلاعات این جدول تکمیل و رنگ آمیزی کنید.

سال زراعی	۱۰ تن پرتقال = 
۱۳۸۵-۸۶	
۱۳۸۶-۸۷	
۱۳۸۷-۸۸	
۱۳۸۸-۸۹	
۱۳۸۹-۹۰	
۱۳۹۰-۹۱	



نقشه‌ی محصولات کشاورزی

ابتدا نمادهایی برای راهنما ترسیم و آن را تکمیل کنید.
سپس نمادها را طبق جدول روی نقشه بگذارید.



نماد پسته را در استان‌های کرمان، یزد، خراسان جنوبی، رضوی و سمنان بگذارید.

نماد خرما را در استان‌های کرمان، هرمزگان، فارس، بوشهر، سیستان و بلوچستان و خوزستان بگذارید.

نماد مرکبات را در استان‌های مازندران، کرمان، فارس، هرمزگان، گیلان و خوزستان بگذارید.

از تولید به مصرف

۱- مراحل تولید نان را به ترتیب شماره گذاری کنید :



۱







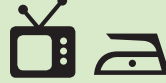

۲- اکنون ستون مربوط به کاشت را بارنگ سبز، داشت را بارنگ زرد و برداشت را بارنگ قهوه‌ای مشخص کنید.

منابع انرژی

همفکری کنید و پاسخ مناسب بنویسید.

- چند وسیله یا ماشین برای هر یک از این موارد مثال بنویسید.

- بنویسید در هر مورد از کدام منابع یا اشکال انرژی استفاده می شود؟

انرژی	وسایل	
گاز، برق، نفت	مثال: اجاق گاز، پلوپز، مخلوطکن، چراغ خوراک پزی	 پخت و پز
.....	 حمل و نقل
.....	 گرم کردن ساختمان
.....	 کشاورزی
.....	 وسایل خانگی
.....	 کارخانهها

آیا می توانید بگویید در بیش تر فعالیت های روزانه ی زندگی از کدام منبع یا شکل انرژی استفاده می شود؟

مقایسه انواع انرژی‌ها

انواع انرژی را با هم مقایسه و جدول را کامل کنید.

● انرژی بسیار زیادی تولید می‌کند.

● موجب آلودگی محیطی می‌شود.

● آلودگی ندارد.







● تمام نمی‌شود و قابل تجدید است.

● هزینه‌ی تحقیقات و وسایل نصب آن گران است.

● زباله‌های اتمی برای محیط زیست خطرناک است.

● ارزان است.

● ذخیره‌ی آن تمام می‌شود و غیر قابل تجدید است.

بدی‌ها (معایب) ☹️	خوبی‌ها (مزایا) 😊	انرژی
<p>● ذخیره‌ی آن تمام می‌شود و غیر قابل تجدید است.</p> <p>● موجب آلودگی محیط می‌شود.</p>	<p>مثال:</p> <p>● ارزان است.</p>	<p>نفت </p>
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>خورشیدی </p>
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>گاز </p>
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>باد </p>
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>آب جاری </p>
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>انرژی هسته‌ای (اتمی) </p>

مراقبت از مصرف انرژی

همراه با اعضای خانواده در مصرف درست انرژی همکاری کنید و در مدت یک هفته کارهایی را که در این زمینه انجام داده‌اید، در جدول بنویسید.

روز و تاریخ	کارهایی که برای مصرف صحیح انرژی انجام دادیم
<p>مثال: روز جمعه ۱۳۹۱/۱۰/۲۷</p>	<p>- مراقب بودیم درها را باز نگذاریم تا گرمای بخاری به هدر برود. - لامپ‌های اضافی را خاموش کردیم.</p>

علت و معلول



علت یعنی چرا یک چیز اتفاق می‌افتد؟
معلول یعنی نتیجه‌ای که در اثر آن علت‌ها به وجود آمده است.

علل پیشرفت‌های مسلمانان را به‌طور خلاصه بنویسید.

معلول (نتیجه)

علت

<p>پیشرفت‌های علمی مسلمانان و شکوفایی علوم و فنون در دوره‌ی اسلامی</p>	<p>.....</p>
	<p>تجارت و</p> <p>.....</p>
	<p>.....</p>
	<p>.....</p>
	<p>.....</p>
	<p>مسلمانان در کاغذسازی پیشرفت کرده بودند.</p> <p>.....</p>

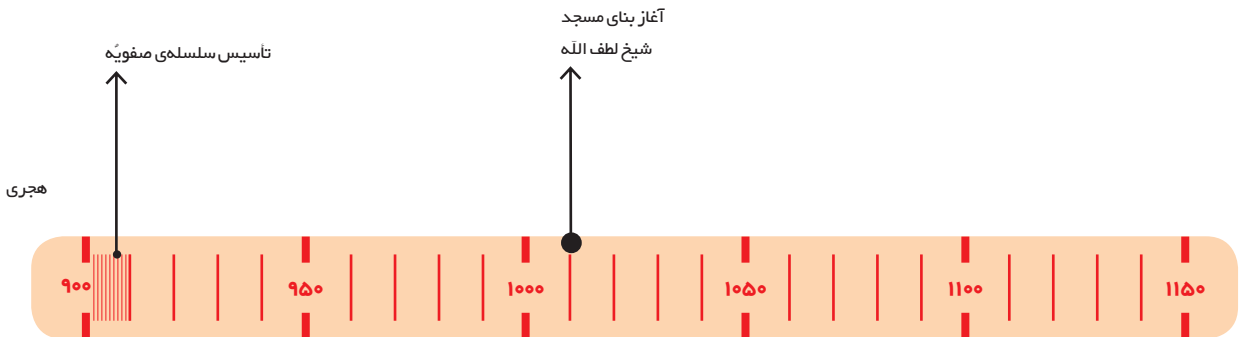
خط زمان^۳

الف- خط زمان را بخوانید و پاسخ دهید :

- ★ سلسله‌ی صفویه در چه سالی تأسیس شد؟
- ★ مسجد شیخ لطف الله در چه سالی ساخته شد؟

ب- این موارد را روی خط زمان بگذارید.

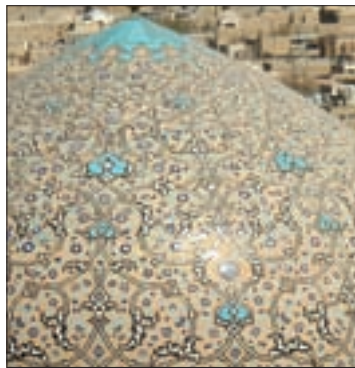
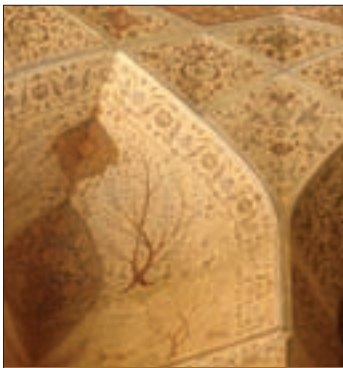
- ★ انتخاب اصفهان به پایتختی صفویه در سال ۱۰۰۶ هجری.
- ★ سقوط سلسله‌ی صفویه در سال ۱۱۳۵ هجری.



دقت در آثار تاریخی



۱- کاخ چهلستون یکی از کاخ‌های صفویان در اصفهان است. سقف این تالار بر بیست ستون استوار شده است و جلوی آن یک استخر بزرگ آب وجود دارد. در تالار اصلی آن نقاشی‌های زیبایی به چشم می‌خورد. چرا با آن که این کاخ بیست ستون دارد، به آن چهلستون می‌گویند؟



۲- نقاشان بر روی گنبد مساجد و مینیاتورهای داخل کاخ‌ها، بیش‌تر چه نقش‌هایی کشیده‌اند؟

پل...

۳- شهر اصفهان پل‌های مشهوری دارد که در زمان صفویه ساخته شده است. پرس‌وجو کنید و نام آن‌ها را بنویسید. اگر توانستید عکس یکی از پل‌ها را هم در این محل بچسبانید.

سفرنامه

این دو صفحه از دو سفرنامه برداشته شده است. آن‌ها را بخوانید و مقایسه کنید. نکات مشترک و متفاوت‌شان را بنویسید.



ب

..... زیبایی شهر اصفهان به خصوص در کاخ‌های باشکوه بی‌شمار، ساختمان‌های مجلل و فرح‌افزا، کاروان‌سراهای وسیع، بازارهای بسیار زیبا، جدول‌های آب و نهرها و خیابان‌هایی است که در دو طرف آراسته به درخت چنار است. در صورتی که کوی و برزن‌های دیگر آن، به‌طور کلی بسیار تنگ و ناهموار است. این شهر دارای هشت دروازه است که هیچ‌گاه بسته نمی‌شود. اگرچه درها پوشیده از آهن است، همیشه خوب مواظبت و نگهداری می‌شود.

صفحه‌ی ۶۱



الف

..... کوچه‌های اصفهان همه تنگ و کج و معوج و اغلب تاریک است. تمام شهر اصفهان گذشته از میدان بزرگ و چند بازار سرپوشیده، حالت یک ده را دارد. به شهر شبیه نیست. چند سال است که شروع کرده‌اند به ساختن بناهای خوب ... دیوار اطراف اصفهان از خاک است و چند برج بسیار بد دارد.

صفحه‌ی ۵۸۲

نکات مشترک

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

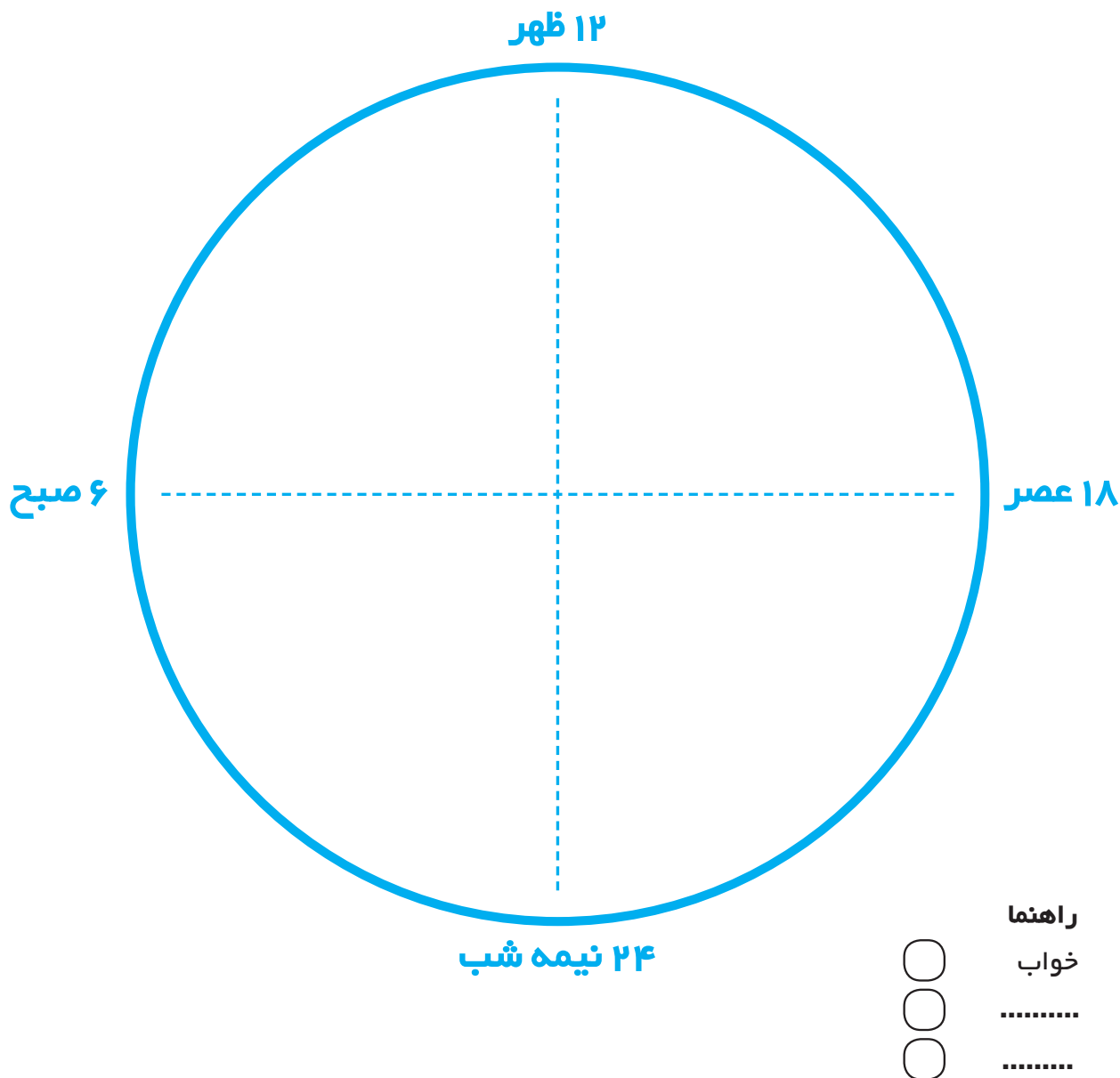
.....
.....
.....
.....

تفاوت‌ها

آیا می‌توانید بگویید کدام یک از این دو مسافر قبل از دیگری به ایران آمده است؟ الف یا ب؟

نمودار زندگی روزانه

نمودار فعالیت‌های یک شبانه‌روز خودتان را ترسیم و رنگ‌آمیزی کنید. ابتدا دایره را به ۲۴ قسمت تقسیم کنید و از ساعت ۱ تا ۲۴ را کنار آن بنویسید. سپس با توجه به رنگ‌هایی که به کار می‌برید، راهنمای مناسب برای نمودار طراحی کنید.



مقرّرات مکان‌های گذران اوقات فراغت

به‌طور گروهی همفکری کنید و چند مورد از مقرّرات استفاده از این مکان‌ها را بنویسید.

سالن‌های تئاتر و نمایش و سینما

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

کتابخانه‌ها و کانون‌های فرهنگی-هنری

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

موزه‌ها و گنجینه‌ها

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

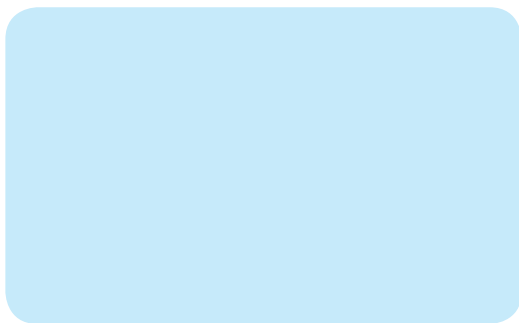
.....

.....

.....

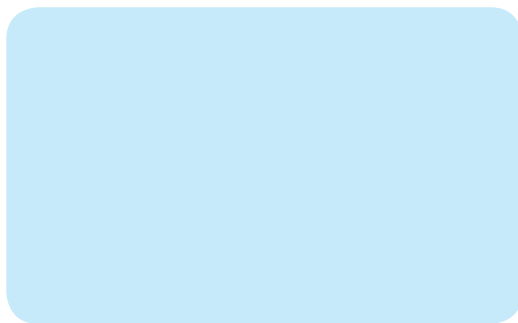
انواع لباس در دوره‌های تاریخی

از کتاب‌های تاریخ سال‌های گذشته یا کتاب‌ها و مجلات دیگر، چند تصویر از پوشاک مردم ایران مربوط به دوره‌های تاریخی انتخاب کنید و در این صفحه بچسبانید. چه خصوصیت‌هایی در لباس‌های هر دوره مشاهده می‌کنید؟ زیر هر تصویر توضیح کوتاهی بنویسید.



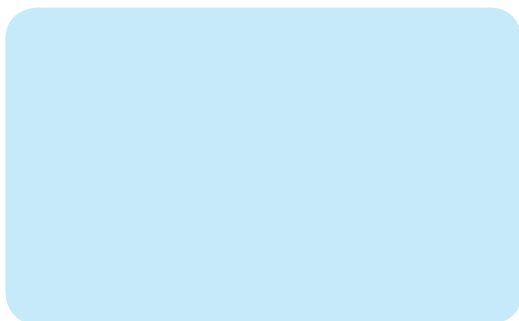
.....

.....



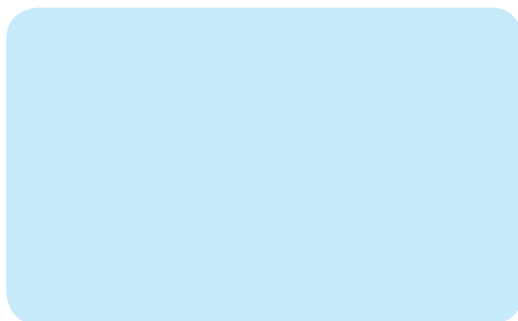
.....

.....



.....

.....

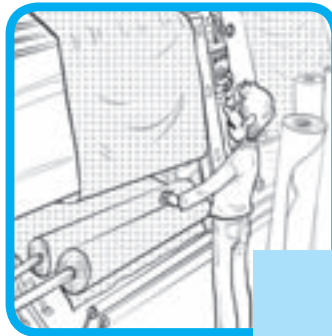
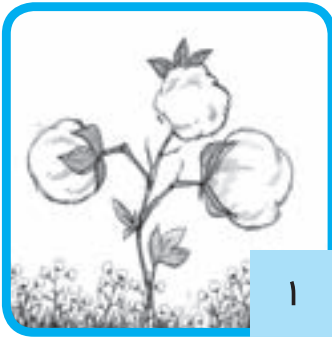


.....

.....

از تولید تا مصرف

۱- مراحل تولید تا مصرف پوشاک را با شماره‌گذاری روی تصاویر به‌طور متوالی نشان دهید.



۲- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام یک از اصطلاحات اقتصادی داده شده است؟ با خط به هم مربوط کنید.

خط تولید

★ توان مالی یا مقدار پولی که می‌توانیم برای تهیه‌ی یک چیز بپردازیم.

عمده فروش

★ به تولید کالاها به مقدار زیاد و به صورت یک شکل و همسان گفته می‌شود.

تولید انبوه

★ به همکاری افراد مختلف برای تولید یک کالا گفته می‌شود. به طوری که

بودجه

هر کدام از آن‌ها مهارت تولید یک بخش از کالا را دارند.

★ فروشندگانی که کالاها را به تعداد زیاد و یک جا به مغازه‌داران دیگر می‌فروشند.

نقشه ی دریاها



- ۱- روی نقشه نام خلیج فارس و دریای عمان را بنویسید.
- ۲- نام تنگه ی هرمز را بنویسید.
- ۳- نام کشورهای اطراف خلیج فارس را که با علامت ؟ مشخص شده‌اند، بنویسید.
- ۴- دریاها را با مداد آبی رنگ کنید.



- ۱- نام دریای خزر را روی نقشه بنویسید.
- ۲- دریای خزر را با مداد آبی رنگ کنید.
- ۳- نام کشورهای اطراف دریای خزر را که با علامت ؟ مشخص شده روی نقشه بنویسید.

دریاهای ایران

الف- کدام یک از ویژگی های زیر مربوط به خلیج فارس و کدام مربوط به دریای عمان است؟ علامت ✕ بزنید.

خلیج فارس	دریای عمان	ویژگی
		به اقیانوس هند راه دارد.
		عمق آن بیش تر است.
		شوری آن بیش تر است.
		دارای جزایر فراوانی است.
		دارای خورها یا بریدگی های زیاد است که برای بندر مناسب اند.
		ایران و پاکستان به آن دسترسی دارند.

ب- جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

دریاچه

خلیج

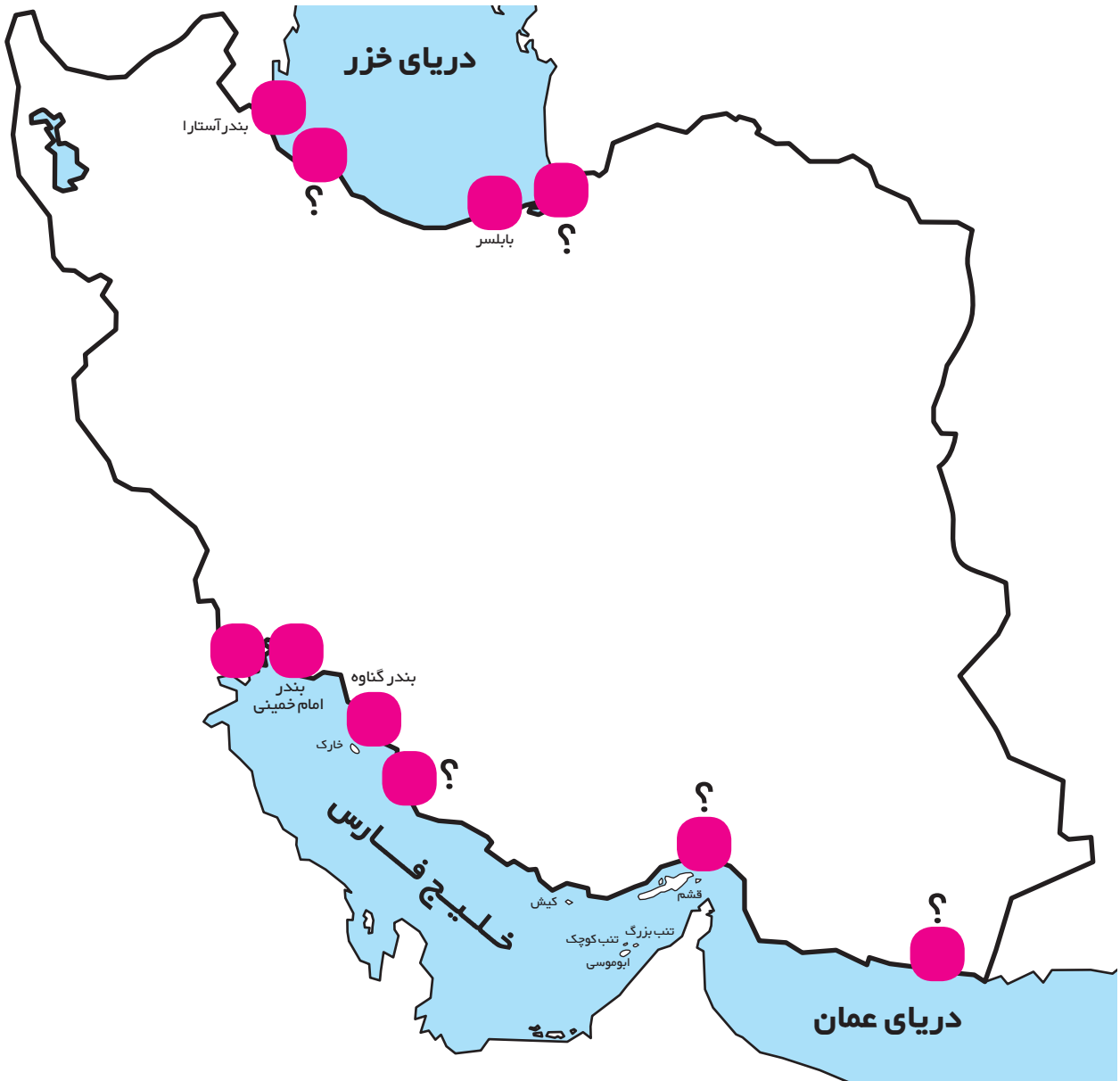
تنگه

دریا

- ۱- گودال های آبی وسیع در سطح زمین است که به اقیانوس راه ندارد.
- ۲- به پیشروی آب دریاها در داخل خشکی ها می گویند.
- ۳- باریکه یا آبراهه ای که دو دریا را به هم وصل می کند، نامیده می شود.

بنادر

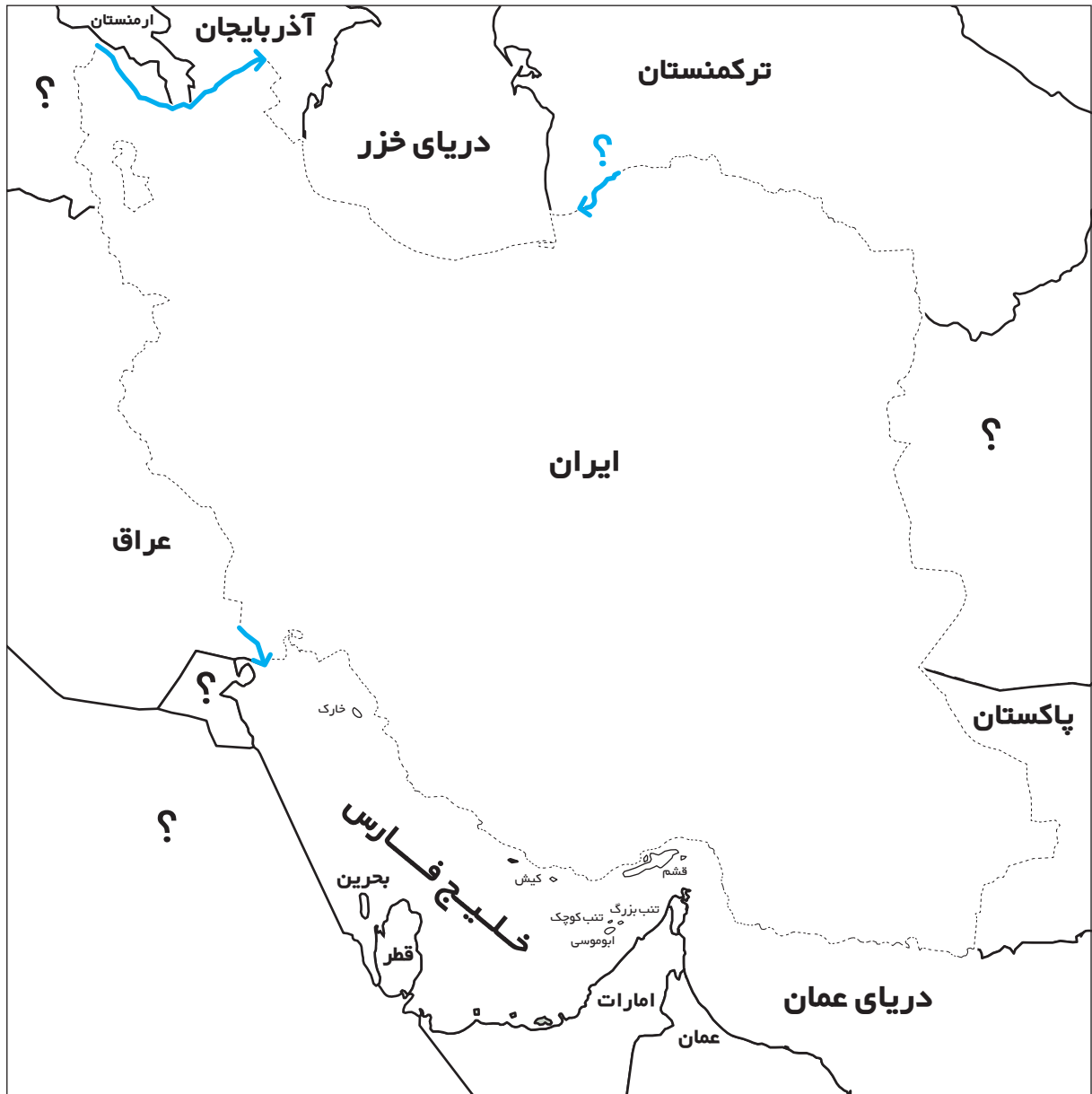
الف- نام بنداری را که روی نقشه نوشته نشده است، بنویسید.



ب- در بندرها چه فعالیت‌هایی صورت می‌گیرد؟ سه مورد بنویسید.

() () ()

همسایگان ما



- ۱- روی نقشه، خطوط مرزی ایران با کشورهای همسایه را پررنگ کنید و نام رودهای مرزی را بنویسید.
- ۲- نام کشورهای همسایه را که با علامت ؟ مشخص شده است، بنویسید.
- ۳- دریاها را آبی و سایر کشورها را به دلخواه رنگ کنید.

کشور ایران را معرفی کنید

نامه‌ای به یک دوست فرضی در کشور همسایه بنویسید و کشور خودتان ایران را معرفی کنید.



به نام خدا

دوست خوبم

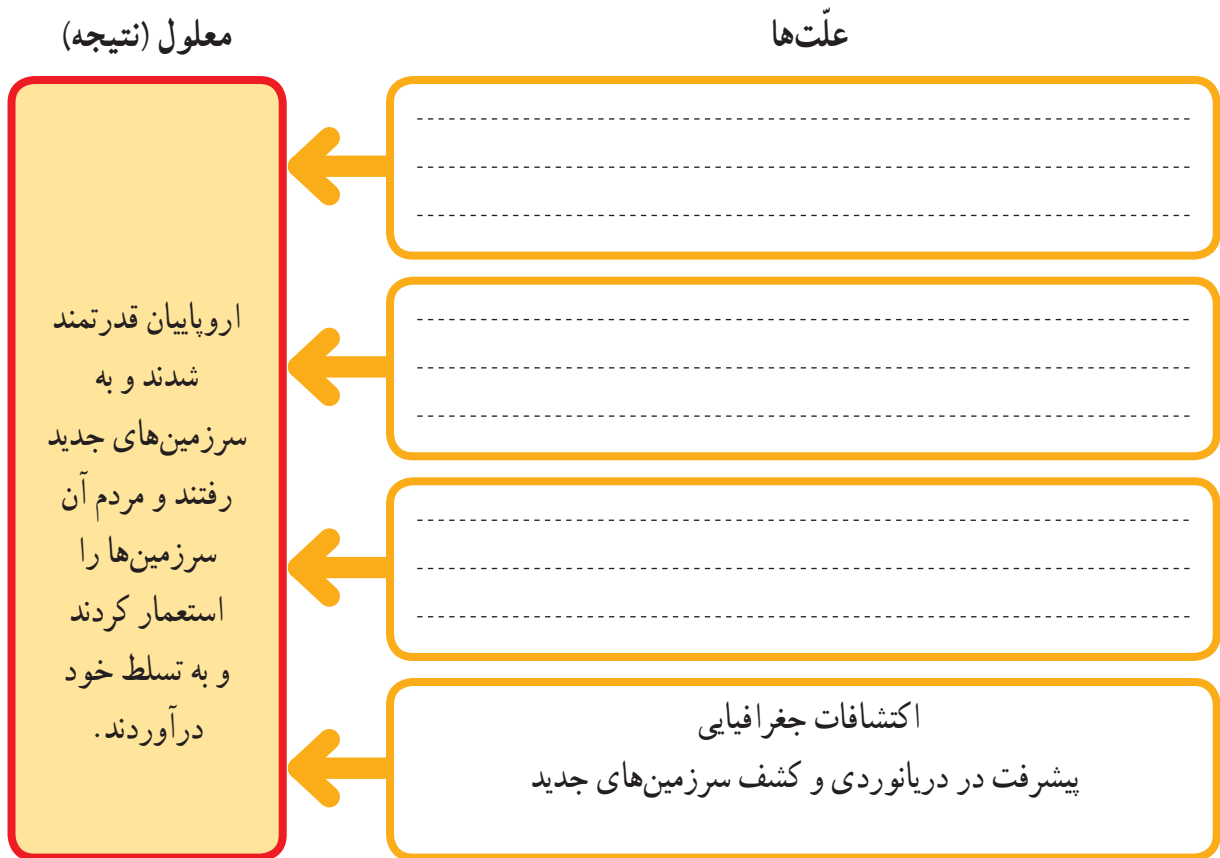
A large rectangular area with a green border, containing horizontal dashed lines for writing.

علل پیدایش استعمارگری

جدول را کامل کنید.



علت یعنی چرا یک چیز اتفاق می افتد؟
معلول یعنی نتیجه ای که در اثر آن علت ها به وجود می آید.



قلمرو ایران و قراردادهای استعماری

نقشه را بررسی کنید.

این نقشه قلمرو ایران کنونی و سرزمین‌هایی را که به موجب قراردادهای استعماری از ایران جدا شدند، نشان می‌دهد.



– در شرق و شمال شرق کدام مناطق قبلاً جزء قلمرو ایران بوده‌اند؟ چند مورد نام ببرید.

– در شمال غرب ایران، کدام مناطق قبلاً جزء قلمرو ایران بوده‌اند؟ چند نمونه نام ببرید.

دفاع مقدس^و

الف - خطّ زمان را بخوانید :

- جنگ تحمیلی در چه سالی آغاز شد؟

- دفاع مقدّس چند سال طول کشید؟ روی خطّ زمان بشمارید.

ب - این موارد را روی خطّ زمان بگذارید.

- آزادسازی خرمشهر عملیات بیت المقدّس (خرداد ۱۳۶۱)

- اشغال نظامی خرمشهر توسط ارتش عراق (آبان ۱۳۵۹)

